

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

The Needs for Developing Digital Leadership of School Administrators of
Small-Sized Schools under the Sukhothai Primary
Educational Service Area Office 1

อรัทัย บุญตั่ง¹ นีรดา เวชญาลักษณ์²
Orathai Boontang, Nirada Wechayaluck

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 36 คน และครูผู้สอน 165 คน รวมทั้งสิ้น 201 คน และวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยสภาพที่เป็นจริง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล สภาพที่ควรจะเป็น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ส่วนค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สูงสุดเป็นลำดับแรก เรียงจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ด้านความรู้ดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : ความต้องการจำเป็น; ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to investigate the needs for developing digital leadership of school administrators of small-sized schools under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. This is a quantitative research study. The sample group used in the research consisted of 36 school administrators and 165 teachers, totaling 201 individuals. Simple random sampling was employed. The instrument used for data collection was a questionnaire.

Received: 2025-04-24 Revised: 2025-05-18 Accepted: 2025-05-21

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Student Master of Education Program in Educational Administration, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: orathai.b@ psru.ac.th

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Advisor Department of Education Administration, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: nirada.w@psru.ac.th

The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and the Priority Needs Index.

The research findings revealed the needs for developing digital leadership school of administrators in small educational institutions. Regarding the current situation, the aspect with the highest mean is Digital Culture Building, and the aspect with the lowest mean is Digital Citizenship. Concerning the desired situation, the aspect with the highest mean is Digital Culture Building, and the aspect with the lowest mean is Digital Vision. The priority needs index, ranked from highest to lowest, are Digital Citizenship, Digital Literacy, and Digital Culture Building. The lowest priority needs index is Digital Vision, respectively.

Keywords: the need; digital leadership; administrators at small-sized schools

บทนำ (Introduction)

บริบทการดำรงอยู่ของสังคมในยุคแห่งการเชื่อมโยงแบบไร้พรมแดนผ่านเทคโนโลยีและการสื่อสาร กำลังขับเคลื่อนอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการแข่งขันและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง การศึกษานับเป็นปัจจัยพื้นฐานและกลไกที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพขึ้นมาภายในสังคม “การพัฒนาคุณภาพคน” เป็นเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษา ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง รัฐบาลได้ดำเนินการจัดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงาน จนถึงผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมให้แต่ละบุคคลสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม อีกทั้งมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของตน โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565: 121-127)

การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาก้าวหน้า ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การใช้ภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษายุคดิจิทัล จะต้องมีการสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการออกแบบการเรียนรู้สู่อนาคต โดยการใช้ทักษะและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เกิดความก้าวหน้าเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ มีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอในโลกดิจิทัล ตลอดจนให้สามารถบริหารสถานศึกษาที่ต้องพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ (จิณณวัตร ปะทังโค, 2561: 23)

ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณ สถานศึกษาขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการบริหารที่พิจารณาความเหมาะสมและพลวัตของบริบทภายในอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก

การเปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ดังนั้น ภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนให้เป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษา และการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบท และความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ครู และผู้บริหารมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี ใช้อย่างมีความรอบรู้รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2561: 120)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 123 โรงเรียน ได้กำหนดนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในด้านของประสิทธิภาพที่มุ่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ของผู้เรียน และส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐานใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน และแสวงหาความร่วมมือร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับเพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม จากผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570 จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการศึกษา (SWOT Analysis) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถานศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยมีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีเทคโนโลยีดิจิทัล หรือนวัตกรรม ในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคน ทุกพื้นที่เข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน จากการศึกษาปัญหาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้พบปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังขาดการมีภาวะผู้นำ ทักษะในการบริหารงานที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทำให้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลยังล่าช้า ส่งผลให้ผู้เรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้วยเนื่องจาก ไม่มีข้อจำกัดในการเรียนรู้โดยสภาพบริบทในโรงเรียนขนาดเล็กมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ลำสมัยไม่มีคุณภาพ ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีเทคโนโลยีดิจิทัล หรือนวัตกรรม ในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคน ทุกพื้นที่เข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บางส่วนยังขาดความรู้ในการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังทำได้น้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2566: 55-59)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อจัดระเบียบข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของสารสนเทศที่เอื้อต่อการศึกษาและวิจัย ในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและผู้ที่มีความสนใจ ดังนั้นการศึกษาต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล จึงเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้มีคุณภาพภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาที่ได้จากศึกษาเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้จากนักวิชาการ และนักวิจัย จำนวน 10 แหล่ง แล้วสังเคราะห์ข้อมูลได้ขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านความรู้ดิจิทัล 3) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล และ 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 73 คน และครูผู้สอนจำนวน 332 คน รวมทั้งสิ้น 405 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 165 คน ในสถานศึกษาขนาดเล็ก รวม 201 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 อ้างในถึง บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) จากนั้นได้ทำการเทียบสัดส่วนประชากรตามอำเภอ และโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านความรู้ดิจิทัล 3) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล และ 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

1.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบแบบแสดงความคิดเห็นตามการรับรู้ในส่วนของสภาพที่ควรจะเป็น และส่วนของสภาพที่เป็นจริง ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำคติจิตของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบ 2 คำตอบ (Two-Answer) คือ สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.960 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้รูปแบบออนไลน์ผ่านทาง Google Forms จำนวน 201 ฉบับ และได้กลับคืนมาจำนวน 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.02 การแปลผลข้อมูลที่ได้รับกลับคืนไม่ถึงร้อยละ 100 ใช้เกณฑ์ของ บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2546: 120)

3.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติแล้วดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยครั้งต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำคติจิตของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำคติจิตของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าPNI (Modified) แล้วนำมาจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงดัชนีจากสูงไปหาต่ำ

แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี PNI_{modified} ของแต่ละข้อรายการโดยข้อที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} มาก แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นระดับสูง มากกว่าข้อที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ ซึ่งข้อที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง จะต้องให้ความสำคัญและต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับ

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n)	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	36	32	15.92
2. ครูผู้สอน	165	159	79.10
รวม	201	191	95.02

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 191 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 และครูผู้สอน จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 รวมทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 95.02

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม (n= 191)

การพัฒนาคุณลักษณะ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	(D)			(I)			Modified	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	(I-D)/D	
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.20	.27	มาก	4.92	.20	มากที่สุด	.19	3
2. ด้านความรู้ดิจิทัล	4.18	.27	มาก	4.95	.10	มากที่สุด	.20	2
3. ด้านการเป็นพลเมือง ดิจิทัล	4.09	.28	มาก	4.94	.14	มากที่สุด	.23	1
4.ด้านการสร้างวัฒนธรรม ดิจิทัล	4.21	.34	มาก	4.96	.12	มากที่สุด	.20	2
รวม	4.17	.22	มาก	4.94	.12	มากที่สุด	.20	

จากตาราง 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า

สภาพที่เป็นจริงของการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= .22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .34) รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= .27) ด้านความรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= .27) และด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= .28) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D.= .12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = .12) รองลงมาคือ ด้านความรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.95$, S.D.= .10) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.94$, S.D.= .14) และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.92$, S.D.= .20) ตามลำดับ

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ในภาพรวม มีค่า (PNI_{modified}) เท่ากับ (.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล (PNI= .23) รองลงมา คือ ด้านความรู้ดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (PNI= .20) และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (PNI= .19)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวม แต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า การพัฒนา

คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถกำหนดภาพอนาคตการดำเนินงานในสถานศึกษา มีการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและกลยุทธ์สู่ยุคใหม่ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมกับผู้เรียนเข้ามาใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี มีการบริหารจัดการในการควบคุมตนเอง เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล และสามารถสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้มีบรรยากาศในการใช้ดิจิทัล เปิดโอกาสให้ครูบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจ กล้าคิด กล้าลอง ในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนาริรัตน์ ปิ่นแก้ว และสมบัติ เดชบำรุง (2567: 75) พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวอย่างแก่ครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสมจะเป็นแรงบันดาลใจ ให้ครูและนักเรียนกล้าพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัลในการจัดการสถานศึกษาเพื่อช่วยลดภาระงานของผู้บริหาร และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไชโยโพธิ์ ร่มโพธิ์ (2567: 18) พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่หมายถึงศักยภาพ ของผู้บริหารในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคดิจิทัลผู้บริหาร จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการนำเทคโนโลยีมาขับเคลื่อนองค์กรสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจร่วมกันส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาความรู้ความสามารถด้านดิจิทัลของตนเองและบุคลากรในสังกัด เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศด้านดิจิทัล

จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมมีค่า (PNI_{Modified}) = .20 มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด เมื่อพิจารณาประเด็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการคิดริเริ่มนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล เป็นประเด็นที่ควรพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล อย่างไรก็ตามด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ยังมีข้อที่มี PNI ตั้งแต่ .24 ซึ่งเท่ากับและมากกว่าด้านอื่น หมายถึง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของผู้นำ เช่นกัน ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ และข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลผ่านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากว่า การเป็นพลเมืองดิจิทัลผู้บริหารควรใส่ใจ เป็นแบบอย่างที่ดี มีหลักการ แนวคิดและแนวทาง การปฏิบัติที่สำคัญอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้เรียน เรียนรู้ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ให้มีการบริหารจัดการในการควบคุมตนเองได้ ตระหนักรู้ รู้เท่าทันและสามารถป้องกันตนเองจากความเสี่ยงต่าง ๆ ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสาคร

มหาหิงค์ และคณะ (2565: 72) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดีรู้คุณค่าการใช้เทคโนโลยีที่มีต่อสังคมตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบกฎหมาย ของสังคม เข้าใจถึงผลกระทบ และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ปกป้องตนเองและองค์กรจากความเสี่ยงในการใช้สื่อออนไลน์ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบริหารจัดการควบคุมกำกับตนเอง และองค์กรทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้เหมาะสม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรรยา อนันต์สุวรรณชัย (2567: 408) พบว่า ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับประเด็นสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณให้กับครู เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีวิจรรย์ญาณในการพิจารณาข้อมูลจากสื่อ สามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านความรู้ดิจิทัล เมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาปรับโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับสารสนเทศ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (PNI_{Modified}) = .29 อย่างไรก็ตามความรู้ดิจิทัลยังมีข้อที่มี PNI ตั้งแต่ .24 ซึ่งเท่ากับและมากกว่าด้านอื่น หมายถึง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของผู้บริหาร เช่นกัน ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสถานศึกษานำเอาแนวคิดเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความรู้ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาเรียนรู้กลยุทธ์เทคนิค วิธีการสอนต่าง ๆ เกี่ยวกับสารสนเทศด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาเรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวกับสารสนเทศด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และข้อ 10 ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในยุคใหม่ ควรตระหนักรับรู้ เข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาปรับโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความเข้าใจในทักษะดิจิทัลการใช้เทคโนโลยีจัดการข้อมูลในรูปแบบสื่อออนไลน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์ และสามารถนำข้อมูลดิจิทัลที่ใช้จำแนกตัวบุคคลในโลกออนไลน์ เพื่อช่วยให้สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีความปลอดภัย จนเกิดเป็นองค์ความรู้เรื่องของดิจิทัลผ่านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและสามารถนำมาปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศศิวิมล บ่อคำ และจิตติมา วรรณศรี (2567: 297-298) พบว่า ด้านการรู้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือดิจิทัลให้ทันสมัย และสามารถใช้อย่างคล่องแคล่ว ควรสร้างบรรยากาศการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในเรื่องการใช้เครื่องมือดิจิทัล และมีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและพัฒนาทักษะการใช้อย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล เมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศของสถานศึกษาให้มีการใช้ดิจิทัลและเปิดโอกาสให้บุคลากรสร้างความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปรับแนวคิด กระบวนการคิด เป้าหมายและวิสัยทัศน์การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนตามบริบทของสถานศึกษาในการทำงานร่วมกันได้ตลอดเวลา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการ

จัดการเรียนการสอน สามารถร่วมกันแบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของทศพล สุวรรณราช และชลารักษ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564: 170) พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรกล้าที่จะลองผิดลองถูกเพื่อค้นหาแนวทางใหม่ ๆ ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในการทำงาน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฐานิตา หล่องคำ และปณตพันธ์ เกียรประภากุล (2567: 165) พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาโดยการสอนงาน (Coaching) และการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) จากหน่วยงานต้นสังกัด ควรได้รับการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาต้นแบบ ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา หรือเข้ารับการฝึกอบรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานขององค์กร โดยการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผ่าน Digital Driven เพื่อพัฒนาและยกระดับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา

4. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล เมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อ พบว่า ข้อ 8 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการติดตามและการประเมินผลที่ทันสมัยเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งนี้อาจจะเนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก มีกำหนดภาพอนาคตในการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างมีเป้าหมาย และมีการวางแผนปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างชัดเจน มีการเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามโครงสร้างและแผนงานในองค์กร มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้นำเอาความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสิริณากุญชรพักรัตน์ และคณะ (2567: 48) พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกลตระหนักรู้ และเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น โดยนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มองข้อดีข้อเสียของการใช้สื่อดิจิทัล และยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการนำสื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานภายในองค์กรเพื่อการจัดระบบของ องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) สร้างวิสัยทัศน์ร่วม เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น กำหนดวิสัยทัศน์ร่วม กำหนดเป้าหมายของความสำเร็จและร่วมกันวางแผนดำเนินงานสู่ความสำเร็จร่วมกัน สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันที่ดีในองค์กร หลอมรวมเป็นวิสัยทัศน์เดียวกัน ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำเอาดิจิทัลรูปแบบใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาทักษะและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ด้วยสื่อดิจิทัล ทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566: 56-57) พบว่า ผู้บริหารควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีแก่บุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่อเนื่องสนับสนุนนโยบายการระดมทุนเพื่อสนับสนุนเทคโนโลยี และการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยีสร้างโอกาสการวางแผนการพัฒนา กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดขั้นตอน กระบวนการ พันธกิจโครงการในแผนที่กำหนดจัดกิจกรรมการประชุม การระดมความคิดผ่านเทคโนโลยีเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี จัดการการ

ใช้อุปกรณ์ให้เกิดการเรียนรู้แบบผสมผสานนำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานร่วมกันผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของการจัดการศึกษากำหนดแนวทางการพัฒนาด้วย การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ผลจากการวิจัยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทำให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อพิจารณาประเด็นรายชื่อพบว่า ยังมีข้อที่มี PNI ตั้งแต่ .24 ซึ่งเท่ากับและมากกว่าด้านอื่น หมายถึง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของผู้นำ ผู้วิจัยสามารถเขียนองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย ดังนี้

DEVELOPING DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS

LCCV MODEL

ที่มา : อรทัย บุญตั้ง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคใหม่

1.2 ด้านความรู้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักรับรู้ เข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญเกี่ยวกับในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมีการพัฒนา

ปรับโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความเข้าใจในทักษะดิจิทัลในการใช้เทคโนโลยีจัดการข้อมูล ในรูปแบบสื่อออนไลน์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้เกิดประโยชน์ และสามารถใช้องค์ความรู้ดิจิทัลที่จำแนกตัวบุคคลในโลกออนไลน์ เพื่อช่วยให้สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีความปลอดภัย จนเกิดเป็นองค์ความรู้เรื่องของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและสามารถนำมาปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา

1.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการปรับแนวคิด กระบวนการคิด เป้าหมายและวิสัยทัศน์การสร้างวัฒนธรรมในการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาร่วมกับครูและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน เนื่องจากการยุคใหม่เป็นการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเข้าสู่องค์กรดิจิทัล ที่มีเพียงแค่เทคโนโลยีเพียงเดียวไม่พอ ต้องมีการปฏิบัติไปควบคู่กับตัวบุคคล ให้มีการใช้ดิจิทัล และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัลในการทำงานร่วมกันได้ตลอดเวลา

1.4 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดภาพอนาคต การดำเนินงานในสถานศึกษาเป้าหมาย และวางแผนปฏิบัติงานในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้นำเอาความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้และจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อตอบสนองพฤติกรรมเรียนของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคใหม่อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- จรรยา อนันต์สุวรรณชัย. (2567). การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์. 6(1): 401-410.
- ไชยโพธิ์ ร่มโพธิ์. (2567). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่. วารสารระบบนิเวศการเรียนรู้และปัญญา. 2(1): 12-20.
- ฐานิตา หล่องคำ และปณตพนธ์ เกียรประภากุล. (2567). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. 13(3): 153-168.

- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 18(1): 45-58.
- ทศพล สุวรรณราช และชลารักษ์ สุวรรณสมฤทธิ์. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 7(3): 160-177.
- นารินทร์ ปิ่นแก้ว และ สมบัติ เดชบำรุง. (2567). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นราชบุรี. *วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์*. 2(1): 69-78.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่10. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. (2546). *การวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิวิมล บ่อคำ และจิตติมา วรรณศรี. (2567). แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*. 21(40): 290-301.
- สาคร มหาหงษ์ และคณะ. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*. 1(4): 62-75.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570*. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สิรินาฏ ภารพักตร์ และคณะ. (2567). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 14(2): 39-52.